

UCHWAŁA NR II.30.S.2016

**KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W SZCZECINIE**

z dnia 27 stycznia 2016 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr XIV/87/2015 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie poboru zaległych podatków i opłat w drodze inkasa, określenie inkasenta oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515, z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1113, z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§1. Stwierdza się nieważność uchwały Nr XIV/87/2015 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie poboru zaległych podatków i opłat w drodze inkasa, określenie inkasenta oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso.

§2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Uchwała Nr XIV/87/2015 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie poboru zaległych podatków i opłat w drodze inkasa, określenie inkasenta oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie w dniu 8 stycznia 2016 r.

We wstępnej ocenie Izby przedmiotowa uchwała została podjęta z naruszeniem przepisów art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849, z późn. zm.), art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1381, z późn. zm.) i art. 61 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399, z późn. zm.), z uwagi na zarządzenie poboru zaległych podatków i opłaty w drodze inkasa.

W związku z powyższym wszczęto postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały, a o wszczętym postępowaniu powiadomiono Przewodniczącego Rady Miejskiej w Ińsku pismem z dnia 20 stycznia 2016 r. (znak: K.0010.31.KK.2016). W treści pisma wskazano, że w posiedzeniu Kolegium Izby w dniu 27 stycznia 2016 r. ma prawo uczestniczyć upoważniony przedstawiciel

podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, a do czasu zakończenia wszczętego postępowania przysługuje prawo wnoszenia wyjaśnień.

W posiedzeniu Kolegium Izby w wyznaczonym dniu uczestniczyli przedstawiciele Gminy Ińsko: Pan Michał Kupczyński Zastępca Burmistrza Ińska oraz Pani Elżbieta Tomkowiak Skarbnik Gminy.

W złożonych wyjaśnieniach wskazali, iż należności gminy Ińsko z tytułu zaległych podatków sięgają 300 tysięcy złotych, co stanowi dla jednostki znaczną kwotę. Gmina stara się pozyskać jak najwięcej zaległych podatków, ale egzekucja przez urząd skarbowy i komorników w niektórych przypadkach nie daje zadowalających efektów, bowiem sprawy często są umarzane ze względu na brak możliwości ściągnięcia od dłużników należnych środków. Gmina widzi swoją szansę w firmie Eureka-Finanse Sp. z o.o., która współpracuje już z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Spółka zatrudnia poborców skarbowych i byłych pracowników urzędów skarbowych, którzy docierają do dłużników, umawiają się na płatność ratalną i ściągają zaległe podatki. Przedstawiciele gminy Ińsko wskazali ponadto, iż uchwały o podobnym charakterze były przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Szczecinie uznawane za zgodne z prawem.

Kolegium Izby, po zapoznaniu się z wyjaśnieniami przedstawicieli gminy Ińsko uznało, iż nie zasługują one na uwzględnienie i po ostatecznym zbadaniu uchwały stwierdziło, iż została ona podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

Przedmiotowym aktem Rada Miejska w Ińsku zarządziła pobór zaległego podatku rolnego i podatku od nieruchomości od osób fizycznych oraz zaległych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, a także wyznaczyła inkasenta (Eureka-Finanse Sp. z o.o.) i określiła wysokość wynagrodzenia za inkaso (20% pobranych kwot zaległych podatków i 15% pobranych zaległych opłat).

W ocenie Kolegium powyższe postanowienia wykraczają poza kompetencje organu stanowiącego wynikające z przepisów art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym oraz art. 61 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wymienione przepisy dają radzie gminy kompetencje do zarządzenia poboru podatków i opłaty w drodze inkasa, natomiast nie upoważniają do zarządzenia poboru zaległości podatkowych.

Zdaniem organu nadzoru pojęcia podatku (opłaty) nie można utożsamiać z pojęciem zaległości podatkowej, która powstaje po upływie terminu płatności podatku (opłaty). Na poparcie powyższego stanowiska można wskazać przepis art. 49 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.), w którym ustawodawca odnosząc się do terminów płatności wyraźnie rozróżnia zapłatę podatku oraz zaległości podatkowej. Na brak możliwości utożsamiania pojęcia podatku z zaległością podatkową wskazuje również Ministerstwo Finansów w piśmie z dnia 25 czerwca 2015 r. (znak pisma: PK4.054.9.2105), stanowiącym odpowiedź na

interpelację poselską Nr 32952 w sprawie możliwości poboru zaległych opłat przez inkasentów. W przedmiotowym piśmie Ministerstwo Finansów wskazuje również, iż inkasent uprawniony jest wyłącznie do poboru podatku, a więc należności, która powinna być uiszczona przez podatnika do upływu terminu płatności.

Poza podstawową kwestią dotyczącą zastosowania inkasa do zaległości podatkowych, wątpliwości Kolegium budzi podnoszona przez przedstawicieli gminy Ińsko kwestia skuteczności egzekwowania należnych kwot przez Eureka-Finanse Sp. z o.o., z uwagi na środki jakie mogą być stosowane przez spółkę przy egzekucji. Sami przedstawiciele gminy wskazują z jednej strony, iż postępowania egzekucyjne często są umarzane przez właściwe organy ze względu na brak możliwości ściągnięcia od dłużników należnych środków, z drugiej zaś, że spółce udaje się dotrzeć do dłużników i należności ściągać.

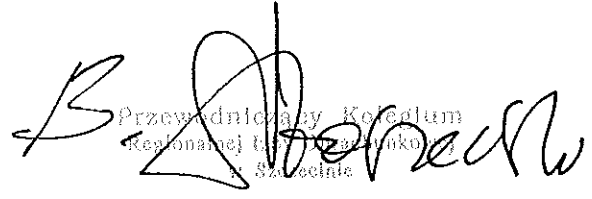
Kolegium Izby wskazuje, iż gmina ma szereg możliwości prowadzenia postępowania egzekucyjnego, uregulowanych w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r., poz. 1619 z późn. zm.). W pierwszej kolejności wierzyciel zobowiązany jest wystosować upomnienie na piśmie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego. Następnie, możliwe jest wystosowanie do organu egzekucyjnego wypełnionego tytułu wykonawczego oraz wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Katalog możliwych do zastosowania środków egzekucyjnych prawodawca określił na mocy art. 1a pkt 12 lit a ustawy, zaliczając do nich między innymi egzekucję: z pieniędzy, z wynagrodzenia za pracę, ze świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego oraz ubezpieczenia społecznego, a także z renty socjalnej, z rachunków bankowych, z innych wierzytelności pieniężnych, z ruchomości, z nieruchomości.

Treść art. 6 §1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych wskazuje, że podejmowanie działań zmierzających do wyegzekwowania należności jest zadaniem wierzyciela. A zatem rolą wierzyciela jest sprawowanie kontroli nad prowadzonym przez organ egzekucyjny postępowaniem egzekucyjnym i czuwanie nad stosowaniem środków egzekucyjnych oraz niedopuszczeniem do przedawnienia się należności. Należy wskazać, że burmistrz jest organem, który z racji posiadanego aparatu pomocniczego w postaci urzędu gminy ma dostęp do wielu informacji, które umożliwiają sprawne poszukiwanie majątku dłużników albo ich krewnych. W ramach urzędu prowadzi się ewidencję ludności, ewidencję gruntów i budynków. Burmistrz posiada dostęp do ewidencji PESEL, a także danych zgromadzonych w urzędzie stanu cywilnego, które pozwalają na kompleksowe prowadzenie postępowania egzekucyjnego lub dostarczanie niezbędnych informacji naczelnikowi urzędu skarbowego w celu prowadzenia egzekucji w stosunku do dłużnika, jak również osób trzecich. Wskazać również należy, że niektóre czynności postępowania egzekucyjnego prowadzone mogą

być przy udziale komornika sądowego. Ponadto wierzyciel ma prawo do zabezpieczenia wierzytelności poprzez ustanowienie zastawu albo założenie hipoteki.

Mając na uwadze powyższe, Kolegium Izby stwierdziło nieważność uchwały Nr XIV/87/2015 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie poboru zaległych podatków i opłat w drodze inkasa, określenie inkasenta oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Administracyjnej
w Szczecinie
Bogusław Staszewski